



't Seghen Waert

Historisch Genootschap Oud Soetermeer
jaargang 41 nr. 1, 2022



Contact

Dorpsstraat 132, 2712 AN Zoetermeer, tel. (079) 319 06 83
info@oudsoetermeer.nl

Ledenadministratie en bezorging: ledenadministratie@oudsoetermeer.nl, tel. (079) 331 58 28

Dagelijks bestuur

dhr. J. de Ruiter, voorzitter@oudsoetermeer.nl, tel. 06 21265975

dhr. H. Middendorp, secretaris@oudsoetermeer.nl

dhr. P.A. Bekking, penningmeester@oudsoetermeer.nl, (079) 341 94 90

Werkgroepen en commissies

Werkgroep Collectie: collectie@oudsoetermeer.nl

Commissie Historisch Erfgoed: che@oudsoetermeer.nl

Genealogische Werkgroep: gwz@oudsoetermeer.nl

Leesgroep Lastige Letters: paleografie@oudsoetermeer.nl

Filmwerkgroep: wbbg@oudsoetermeer.nl

Bankrekeningnummer

NL 68 ABNA 06 13 09 20 07

Colofon

Uitgave: Historisch Genootschap Oud Soetermeer, ISSN: 1384-7260

Redactie: P. Drapers, R. Grootveld, R. Tousain, T. Vermeulen
redactie@oudsoetermeer.nl

Vormgeving: R. Tousain

Afbeeldingen zijn afkomstig uit de collectie van Oud Soetermeer, tenzij anders vermeld.

www.oudsoetermeer.nl

Omslag

Kinderen aan het verven in Kom Op, 1986 (Stadsarchief Zoetermeer)

Blijf gezond, blijf in beweging!

#ommetje

Wandelen begint natuurlijk bij

Herwijnen

Wandelspecialzaak 



Dorpsstraat 66 - Zoetermeer - (079) 316 35 51

INHOUD

Hoe Zoetermeer het heft in eigen handen nam: het voorspel van de groeistad 2

Arjen van der Burg

Hoewel Zoetermeer al meer dan duizend jaar oud is, gaan we toch haar zestigste verjaardag vieren. Gezegd kan worden dat in 1962 de stad werd geboren. Burgemeester Vernède gaf zijn kindje Zoetermeer aan. Weliswaar pas in 1963, want toen noemde hij de brief die de Minister van Binnenlandse Zaken op 11 januari 1962 aan de Tweede Kamer stuurde 'de stichtingsbrief' van de stad.

Arjen begint het artikel in 1951. Er zijn veel spannende 'hoofdstukken', waaruit blijkt dat het niet zo veel gescheeld heeft of de Stad Zoetermeer was nooit geboren.

Krassen in de schors 15

Het verborgen verleden van Hendrik en Gerard Jacobus Nieuwenhuijsen, een kleine familiegeschiedenis

Henk Roos

Dit artikel is een bewerking van een hoofdstuk uit het boek dat Henk Roos schreef. Het gaat over zijn grootvader Hendrik Nieuwenhuijsen die in de gemeente Zegwaart in 1904 begon als onderwijzer op de Christelijke School in de Dorpsstraat.

Jeugd in een 'groeistad' 18

Piet Drapers

In het artikel op basis van het dagboek van Anneke van Leeuwen ('t Seghen Waert 4/2021) lezen we dat zij 'met een aantal vrienden heeft meegewerkt aan het ontstaan van het buurtcentrum Kom Op in 1967/1968'. Dit jaar wordt aandacht besteed aan het feit dat in 1962 het startschot werd gegeven voor 'de nieuwe stad' Zoetermeer. Daarbij verdienen de eerste paal, de hoogbouw, het stadscentrum en dergelijke aandacht, maar Zoetermeer kreeg ook vele nieuwe inwoners. De gemiddelde leeftijd ging met sprongen omlaag en was in 1975 28 jaar.

Wat werd er in die roerige jaren zestig voor de 'zittende en nieuwe' jeugd gedaan om hen te vermaken? De nieuwkomers waren gewend dat de bioscoop en de danszaal om de hoek waren, maar daar was in het dorp Zoetermeer in 1962 nog nauwelijks sprake van. Nagenoeg tegelijk met de nieuwbouw begon ook de opbouw van het jeugdwerk.

Hoe Zoetermeer het heft in eigen handen nam – het voorspel van de groeistad

Arjen van der Burg



Een nieuwe lezing

In 1962 gebeurt er in Zoetermeer iets bijzonders – een begin wordt gemaakt met de ontwikkeling van een 'nieuwe stad'. Daarom wordt in 2022 '60 jaar New Town' gevierd. Maar waaruit blijkt dat begin? Heeft iemand een besluit genomen? En hoe is het zover gekomen? En de spannendste vraag: waaróm is het zover gekomen? De geschiedenis had immers, zoals elke geschiedenis, anders kunnen lopen.

Het verhaal is al vaker uitvoerig verteld, bijvoorbeeld door Piet Drapers in het boekje *Groeistad Zoetermeer, 1962-2012*. Ik wil in dit artikel opnieuw door de aanloopperiode heen kijken en aandacht besteden aan de belangrijkste spelers, het wettelijke kader waarin zij opereerden, de opgaven waarvoor men stond en de aard van nieuwe stad. Verder ga ik in op het 'klimaat' waarin men werkte en dacht. De notulen van de gemeenteraad zijn daarvoor bruikbaar. Verder heb ik gebruik gemaakt van documenten van de gemeente Den Haag, de provincie Zuid-Holland en de Rijksdienst voor het Nationale Plan.

Een stuk in verschillende akten

Wanneer begint de nieuwe stad? Burgemeester Vernède noemt in 1963 de brief die de Minister van Binnenlandse Zaken op 11 januari 1962 aan de Tweede Kamer heeft gestuurd 'de stichtingsbrief' van de nieuwe stad. Vanaf dat moment ligt vast dat het aanbod van Zoetermeer om uit te groeien voor de Haagse agglomeratie, gedaan op 25 oktober 1960, door het Rijk (en de provincie) is aanvaard. Ja, Zoetermeer had een aanbod gedaan, en niet, zoals diverse bronnen zeggen¹, een 'opdracht' gekregen. Voor de nieuwe stad moet eerst een plan, een 'structuurplan' worden gemaakt. Daarvoor worden drie externe deskundigen aangetrokken die de Werkgroep Ontwikkeling Zoetermeer vormen. Ze zijn door B&W benoemd op 6 december 1962 en die benoeming wordt bevestigd door de gemeenteraad op 7 december. De vraag is, wat er nu op 7 december allemaal al is geregeld? Heel weinig! De gemeente mag zijn ambtenarenapparaat iets uitbreiden en ook de bestuurders beter betalen. Er worden een Gemeentelijk Grondbedrijf en een Dienst Gemeentewerken opgericht, naast het bestaande Gemeentelijk Woningbedrijf. De provincie is serieus werk gaan maken van een nieuw streekplan waar 'Groot Zoetermeer' in past.

De deskundigen hebben als opdracht gekregen een stad voor 100.000 inwoners (in 1980) te ontwerpen, die geheel op het grondgebied van Zoetermeer ligt. Verder wil de groep geen gedetailleerde schriftelijke opdracht. De poging om van het Rijk toezeggingen te krijgen over een behoorlijk woningcontingent – dat wil zeggen de jaarlijkse toezegging voor een bepaalde hoeveelheid gesubsidieerde woningen – mislukt. Er is geen apart woningcontingent. Zoetermeer moet er maar met de ge-

meente Den Haag zien uit te komen, zo vindt de Minister van Volkshuisvesting. Er zijn geen subsidieregelingen van het Rijk voor overloopkernen zoals Zoetermeer.² Ook de provincie heeft weinig middelen klaargezet. Alles bij elkaar zijn er dus heel veel onbekenden in het spel en begint de gemeente aan een moeilijk avontuur.

7 december 1962 is te zien als de afsluiting van de laatste akte van het voorspel van de nieuwe stad. Dus laten we bij het begin van deze marathonvoorstelling beginnen: 1951-1962.

Eerste akte: 'Onwetendheid' (1951-1956)

Zoetermeer is onwetend van wat zich in de Haagse vergaderzalen afspeelt. Daar is in 1951 de Werkcommissie voor het Westen des Lands door de minister van Bouwnijverheid en Wederopbouw geïnstalleerd. In de commissie zitten ministeries, de drie Randstad-provincies, de drie grote steden (dus zonder Utrecht) en deskundigen. Het ambtelijke werk wordt gedaan door de Rijksdienst voor het Nationale Plan (RNP).

Zoetermeer is niet in de commissie vertegenwoordigd en hoort er ook officieel niets over. De Werkcommissie treedt niet erg naar buiten, op enkele lezingen van de directeur na. Wel is in 1952 een tussenrapport uitgebracht over de Haagse agglomeratie. De conclusie is dat de nood daar inderdaad hoog is. Maar wat is de oplossing? Den Haag verheugt zich op annexatie van randgemeenten: Rijswijk, Voorburg, Leidschendam, Wateringen. 1952, 1953, 1954, 1955 en 1956, vijf hele jaren, gaan voorbij zonder dat Zoetermeer in het spel gekend of gemengd wordt.

Het lege westen in 1950 (www.topotijdreis.nl)



Tweede akte: 'Waakzaamheid' (1956-1957)

Eind 1956 maakt het Zoetermeerse raadslid Van 't Hoff de gemeenteraad opmerkzaam op de wens van Den Haag om een 'satellietstad' ten oosten van de Rijksweg A4 te ontwikkelen. De annexatieplannen waren mislukt en zo'n nieuwe stad zou een snellere oplossing betekenen, zo verwachtte Den Haag. Van 't Hoff roept het college van B&W op tot waakzaamheid. De gemeente Zoetermeer is een lilliputter. De burgemeester en de gemeentesecretaris zijn fulltime ambtenaren en er zijn twee deeltijd wethouders. Verder zijn er nog enkele andere ambtenaren. De 'omzet' van de gemeente is piepklein: voor 1957 is begroot voor de uitgaven gewone dienst fl. 2.145.257,50. Die oproep tot waakzaamheid toont het gemeentebestuur inderdaad in een gesprek op 26 februari 1957 met de nieuwe burgemeester van Den Haag en de agglomeratiegemeenten over het ruimtegebrek van die stad. De oplossing ligt klaar: een satellietstad, 'Wilsveen' geheten. Dit plan is gemaakt door de Haagse Dienst Stadsontwikkeling.

De stad ligt op het grondgebied van Nootdorp, Leidschendam en voor het grootste deel op Zoetermeers gebied. Er zou behalve woonegelegenheid ook werkgelegenheid moeten komen. Het moet geen 'slaapstad' worden. Bij de omvang wordt gedacht aan 100.000 inwoners, zoals de zuidwestelijke wijken (van Den Haag, Moerwijk etc.). Het zou later misschien een zelfstandige gemeente worden. Het getal '100.000' komt zo voor het eerst ter kennis van Zoetermeer.

Voor de realisatie van de nieuwe stad zou een 'bijzondere wettelijke voorziening' nodig zijn; later is dat een 'district' genoemd. Het gaat hier om een bestuurlijke innovatie die nog niet in de praktijk is gebracht en waarvoor nog geen wetgeving bestaat.³ In Nederland bestaat wel vaker de neiging enthousiast te zijn over onbevozen constructies.

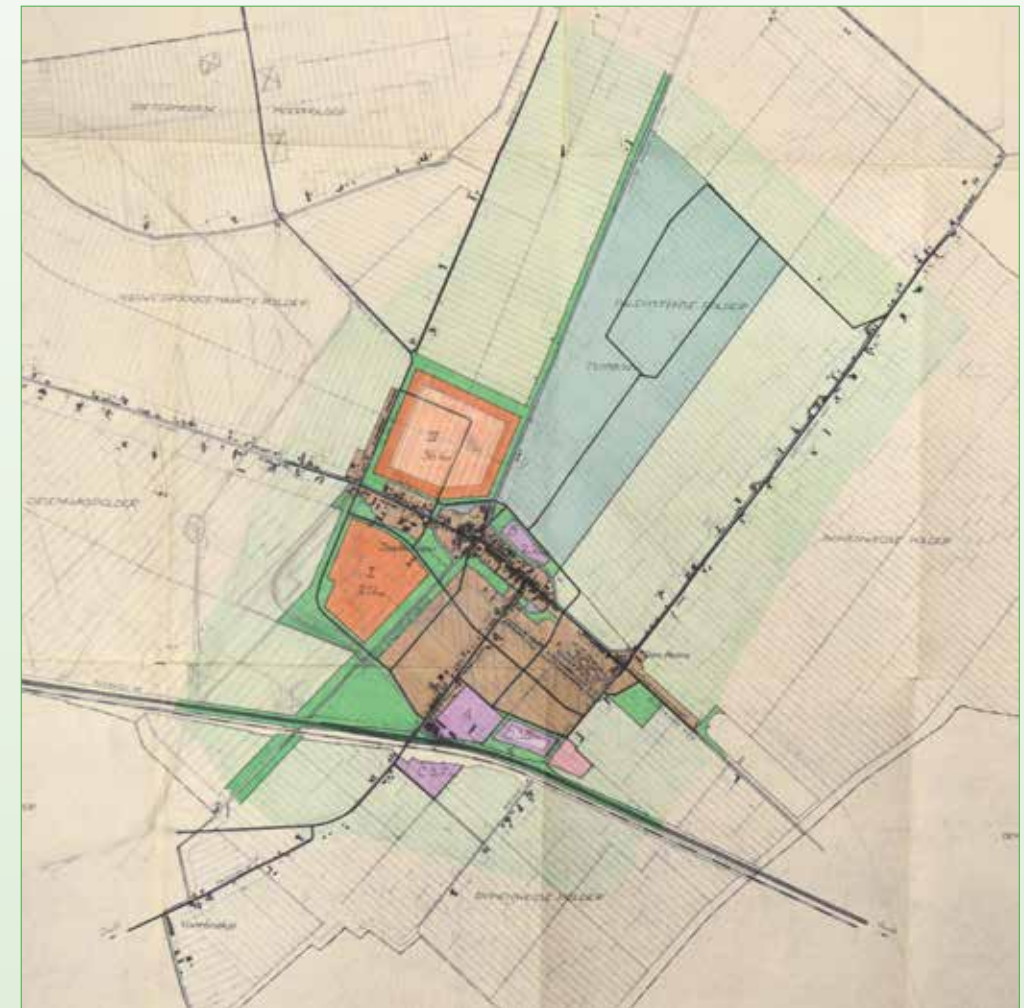
Dit overleg op 26 februari krijgt verschillende vervolgen, met de burgemeesters en ook met de colleges. Wassenaar haakt halverwege af omdat het niet aan een 'district' wil meewerken. De overleggen zijn geheim, zoals de hele bestuurscultuur in de jaren (19)50 op geheimhouding berust. Zoetermeer mag, als enige, zijn gemeenteraad vertrouwelijk inlichten.

De raad voelt zich onder druk gezet om in te stemmen met Wilsveen en met de vorming van een districtsbestuur. Eén raadslid vreest dat de 'boerenbelangen' niet meetellen. De raad besluit om vooralsnog niet voor de plannen te voelen, maar nog geen definitief standpunt in te nemen. B&W willen eerst een gesprek met de provincie. Een kleine gemeente heeft geen rechtstreekse relatie met het Rijk, hoogstens met inspecteurs van het Rijk. De provincie is zijn anker en voorspreker.

De andere gemeenten, Voorburg, Rijswijk, Nootdorp en Leidschendam – nog kort tevoren kandidaten voor Haags kannibalisme – stemmen graag in met het plan Wilsveen dat op 14 november wordt gepubliceerd. Den Haag is een belangrijke deelnemer aan de Werkcommissie Westen des Lands en wil zijn positie veiligstellen door dit plan niet alleen in de commissie maar ook in de openbaarheid te brengen. Dat is wel nodig omdat de provincie Zuid-Holland, zoals wel vaker, geheel eigen ideeën heeft. Die wil namelijk een nieuwe stad rond Pijnacker.

Het kleine gemeentelijke apparaat moet van externe bureaus gebruik maken. Voor de stedenbouwkundige plannen is dat sinds 1935 het Instituut Stad en Landschap voor Zuid-Holland uit Rotterdam. De directeur, W.F. Schut, heeft B&W van Zoetermeer aangeraden om alvast eigen plannen te maken voor verdere groei, want de woningnood blijft hoog en de industrie groeit. Het dorp, waarvoor het uitbreidingsplan regelmatig wordt bijgewerkt, zal binnen enkele jaren vol zijn. Het eerste plan is bescheiden: 600 woningen binnen de nieuwe omleidingsweg en 1.100 woningen ten noorden van de Vlamingstraat. Goed voor 16.000 inwoners, waarvan 6.000 forensen. Verder zijn er ruime mogelijkheden voor glastuinbouw in de Palensteinse Polder.

Structuurplan Zoetermeer voor 16.000 inwoners, 1959 (Stadsarchief Zoetermeer)



Derde akte: 'Meestribbelen' (1958-1962)

In januari 1958 verschijnt het rapport van de Werkcommissie. Dat blijkt de volgende jaren een fundamenteel product voor de ruimtelijke ordening in Nederland.⁴ In het rapport wordt gekozen voor Wilsveen, al laat Zuid-Holland aantekenen onvoldoende gegevens te hebben voor een keuze. Deze onenigheid is de opmaat voor een tot 11 januari 1962 – ruim vier jaar – voortdurende impasse over de oplossing van de Haagse ruimtenood.

Voor het Westen ziet men de 'veelvoudige concentratie' in de Randstad Holland als het centrale probleem. In dit gebied wordt bevolkingsgroei verwacht van nu 4- tot 5,5 miljoen inwoners in 1980. De hoofdlijnen voor de toekomstige ontwikkeling van de verstedelijking zijn:

1. behoud van de historisch gegroeide centra op de stedelijke ring als blijvende en ruimtelijk apart gelegen zwaartepunten;
2. behoud van een agrarisch middengebied als centrale ruimte van groot formaat;
3. expansie van de gehele Randstad in uitwaartse richting.

Het is wenselijk dat de grote steden niet boven de 1 miljoen zal stijgen. Maar verspreiding van de woningvraag over kleinere gemeenten - de vermaledijde 'suburbanisatie'- is niet gewenst. Voor de 'stedengroep 's-Gravenhage-Leiden-Delft' wordt een tekort aan bouwgrond voor woningen verwacht voor 120.000 mensen. Er is dus reden voor het stichten van een 'nieuwe stad'. Die moet ongeveer 100.000 inwoners tellen, want nieuwe steden moeten een behoorlijk formaat hebben. Het worden echter geen 'satellietsteden':

'Het is de bedoeling dat zij op den duur, evenals de bestaande, een eigen zelfstandige plaats gaan innemen binnen de functionele hiërarchie tussen de kernen van verschillende grootte. Vandaar dat de term "satellietsteden" is vermeden.' Nieuwe steden zullen op ongeveer 15 km van de agglomeratie gesitueerd moeten worden, aan de buitenkant van de 'ring' van de Randstad. Voor Den Haag kan, door de inklemming tussen de zee en het Westland, een nieuwe stad alleen aan de oostzijde worden gevonden, in het 'agrarisch middengebied' dat later het 'Groene Hart' zal worden genoemd. Andere overloopkernen, zoals Spijkenisse, liggen zoals is bedoeld netjes aan de buitenkant van de Randstadring. Voor het maken van nieuwe steden moeten intergemeentelijke lichamen worden ingesteld.



Rapport *De ontwikkeling van het westen des lands*, 1958

Wat stelt dat 'rapport' voor? Het is geen wettelijk plan zoals het 'uitbreidingsplan' of het 'streekplan', al zit er een kaart bij voor het jaar 1980. Het rapport is een 'tekst'. De deelnemers aan de Werkcommissie delen de inhoudelijke denkbeelden voor de verstedelijking in de Randstad. Maar pas later zal blijken wie zich aan het rapport zal houden en er middelen voor gaat inzetten. Kleine gemeenten als Zoetermeer zijn niet aan het rapport gebonden.

Het is nu duidelijk geworden dat Zoetermeer niet alleen wat betreft Den Haag, maar ook wat betreft het Rijk 'bezet' kan worden door een nieuwe stad. Het is niet langer mogelijk om het 'spook', zoals een raadslid het uitdrukt, buiten de deur te houden. Voor Zoetermeer is onzeker hoe het verder gaat. Wat doet de provincie? Wat doet de Tweede Kamer? Wat voor 'zwaarte' heeft dat rapport? Voor een kleine gemeente erg moeilijk in te schatten. Dreigt er misschien toch ooit annexatie als men niet meewerkt?⁵

Zoetermeer kiest voor 'meestribbelen': erkennen dat er grote ruimtenood in het Haagse is, maar de nadruk blijven leggen op de eigen zelfstandigheid, en af en toe een hand uitsteken, nooit wetend of dat genoeg is om het spook buiten de deur te houden. De gemeente wil reageren op het rapport van de Werkcommissie maar een reactie komt moeizaam tot stand. B&W heeft een brief voorbereid aan het Rijk. In de (besloten) gemeenteraad op 18 april 1958 blijkt verdeeldheid. De raadsleden krijgen nauwelijks tijd om de conceptbrief te lezen. Eén lid vindt Wilsveen wel een goed plan. Zoetermeer wijst Wilsveen af en claimt wel ruimte voor de 'eigen natuurlijk ontwikkeling' tot 15.000 inwoners. Men is bereid om 'ruimte beschikbaar te stellen voor de bouw van woningen t.b.v. enkele duizenden personen'. Is dit een mooi gebaar of een hellend vlak? Men betwijfelt ook of het Rijk wel naar Zoetermeer wil luisteren. Ook burgemeester Vernède is in zekere zin pessimistisch: 'Mocht het schrijven geen succes hebben dan zullen wij ons daarbij moeten neerleggen.' Het blijft gissen naar wat de Haagse heren gaan doen.

Het rapport van de Werkcommissie brengt geen rust. In juni 1958 neemt Zuid-Holland een vreemd standpunt in: de bevolkingsgroei zou meevallen en de capaciteit van de steden is groter dan gedacht. Op korte termijn is een nieuwe stad niet nodig. De ministers van Volkshuisvesting en Binnenlandse zaken sturen eindelijk op 1 november 1958 een nota naar de Tweede Kamer met Wilsveen als politieke keuze. Door de kabinetscrisis die op 12 november uitbreekt wordt de nota pas later behandeld. In de raadsvergadering van 19 december in Zoetermeer blijkt de machteloze woede van veel raadsleden. Duidelijk wordt hoe emotioneel de kwestie Wilsveen beleefd wordt. De heer Van Gogh (Staatskundig Gereformeerde Partij) zegt: 'voorheen, deed de naam Wilsveen ons niets, nu, bij het horen van de naam van de stad Wilsveen worden we agressief, omdat Zoetermeer gewoonweg alle normale ontplooiing wordt ontnomen'. Raadslid Lamens (Protestante Unie) zegt dat sprake is van 'het kind van de rekening' worden. Verder refereert hij aan de annexatieplannen van Den Haag en meent dat de raden van Voorburg en Rijswijk 'ziek van angst' waren geweest. In deze angstige en onzekere sfeer eindigt het jaar 1958.



Structuurplan Zoetermeer voor 40.000 inwoners, 1959 / versie 1962
(Stadsarchief Zoetermeer)

Als reactie op de onzekerheid lanceert Zoetermeer op 20 maart 1959 weer een nieuwe handreiking als 'tegenzet' tegen het 'stugge standpunt van Den Haag'. Ook in dit geval hebben de raadsleden nauwelijks tijd om het te lezen; een 'adres' aan de Kamer ligt gedrukt en wel op de stoelen van de raadsleden klaar. Stad en Landschap heeft een nieuw plan voor 40.000 inwoners gemaakt, zodat voor 25.000 Hagenaars ruimte wordt geboden, naast de eigen doorgroei naar 15.000 inwoners. Dit plan wordt voorgesteld als een 'denkbare andere uitweg' in plaats van het plan Wilsveen, dat niet opschoot. Op raadslid Duiniveld na (Katholieke Volkspartij, hij splitst zich later af) is ieder lid van de raad voor het 'adres'.

De nota heeft een positief effect. Er zit een nieuwe regering. De Tweede Kamer heeft een speciale commissie ingesteld die op 7 juli alle ingebrachte reacties op het voorstel voor het Haagse bekijkt. De Kamerleden constateren diepgaande meningsverschillen tussen Rijk, provincie, gemeenten en belangenorganisaties. Er zijn in de Kamer twee stromingen: één die uitbreiding van bestaande kernen de voorkeur geeft en een die Wilsveen de voorkeur geeft, hetzij volgens het plan van Den Haag, hetzij volgens het plan van Zoetermeer. Het Zoetermeerse plan staat dus in

elk geval goed op de politieke agenda. De commissie is al in Zoetermeer op bezoek geweest en Zoetermeer nodigt nu ook de regering uit om te komen. Het zelfvertrouwen lijkt te groeien.

Maar de voorstelling is niet afgelopen. In de zomer van 1960 komt de regering met een Memorie van Antwoord op het rapport van de Kamercommissie. Men houdt vast aan de bevolkingsprognose, gelukkig maar, want anders stort het hele bouwwerk in. Een wijdlopige beschouwing over de locaties loopt niet uit op een keuze. Wel blijft ruimte voor ruim 100.000 inwoners nodig en is uitgroei van Zoetermeer tot 40.000 inwoners onvoldoende. Men kiest een andere weg, vertrouwd-Nederlands: doorschuiven naar lagere overheden: Een 'openbaar lichaam' zou nodig zijn voor de realisatie van een nieuwe stad. Dat moet dan maar kiezen waar de nieuwe stad komt. Een voorontwerp van wet op de vorming van een openbaar lichaam wordt aan de provincie toegezonden en die moet dan de gemeenten raadplegen. De impasse lijkt compleet.

Zoetermeer wil de kamerbehandeling vóór zijn en doet een – naar later blijkt - laatste handreiking. Op 22 oktober heeft het college deskundigen bij elkaar geroepen om de positie van Zoetermeer opnieuw te bekijken. De deskundigen zijn de heer Schut van Stad en Landschap, professor Polak en de gemeentesecretaris Hermsen. Er is een nota gemaakt waarin 'de mogelijkheden en de bereidwilligheid van Zoetermeer' uiteen worden gezet. De raad is opgelucht. De brief aan de minister van Volkshuisvesting en Bouwnijverheid bericht dat het doel is Zoetermeer tot 40.000 inwoners uit te breiden en dat een tweede fase met Wilsveen van 90.000 inwoners kan volgen. De stelling wordt betrokken dat Zoetermeer al het karakter van een agrarisch dorp heeft verloren. De uitbreiding van het dorp 'draagt een stedelijk karakter. Nieuwe wijken met flatgebouwen en winkelcomplexen verrijzen in snel tempo'. Met de uitbreiding tot 40.000 kan onmiddellijk worden begonnen. Wilsveen kan tegelijk worden voorbereid - door wie blijft in het midden. Stad en Landschap heeft een schets gemaakt waarin de combinatie Zoetermeer 40.000 plus Wilsveen 90.000 is te zien.

Het blijft stil aan de andere kant. 1960 gaat voorbij zonder reactie op de brief van Zoetermeer en ook zonder oplossing.

In 1961 brengt het wetsontwerp voor het 'openbaar lichaam' de raad in beweging. Geruggesteund door een advies van professor Polak wijst Zoetermeer het ontwerp in de eerste openbare raadsvergadering over de Haagse ruimtenood op 27 januari krachtig af. De vergadering duurt lang, twee uur. De heer van Gogh zegt met gevoel voor dramatiek: 'Het gaat eigenlijk over het "zijn" of "niet zijn" van onze gemeente Zoetermeer. Vrijwel alle raadsleden komen aan het woord, alle fracties stemmen in met de afwijzing van het wetsvoorstel. Kernbezwaar tegen het wetsontwerp: 'er is helemaal geen waarborg voor de belangen van de kleinere gemeenten tegenover de grootste partner Den Haag.' De heer Lamens zegt: 'Wij zijn in het bezit van een hoogst bekwame burgemeester, een secretaris die niets te veel is en een staf ambtenaren, die er zijn kan, en er zitten geen communisten in de raad.' Of dat laatste punt veel indruk heeft gemaakt?

Midden in de impasse komt er toch beweging bij het Rijk. De RNP vindt na overleg met de provincie in juli 1961 dat Wilsveen onhoudbaar wordt. 'Thans is echter in feite wel aanvaard, dat de uitbreiding één geheel zal gaan vormen met de kern Zoetermeer en dat de bouw zelfs van daar uit zal beginnen. In deze omstandigheden lijkt er echter weinig reden meer te zijn om het denkbeeld van een aparte gemeente te handhaven. Het lijkt nu veel rationeler, de gehele uitbreiding tot de gemeente Zoetermeer te laten behoren (...). Hierdoor kan aan Zoetermeer een geheel ander perspectief worden geboden, nl. uitgroeien tot een voorstad van ± 100.000 inwoners.' Daarmee is een beslissende stap aangekondigd: 100.000 inwoners in Zoetermeer, geen Wilsveen ernaast. Zoetermeer krijgt dit ambtelijke voorstel niet te zien en verkeert in ernstige onzekerheid. Den Haag heeft niet gereageerd op het voorstel tot samenwerking, de provincie laat ook niets horen. Intussen blijft de lokale woningnood hoog. Heeft Zoetermeer het heft in eigen handen of is alle moeite voor niets geweest?

Vierde akte: 'Op eigen kracht naar 100.000 inwoners' (1962)

De ontknoping is een verrassing voor Zoetermeer. Op 11 januari 1962 bericht de minister van Binnenlandse Zaken aan de Tweede Kamer dat er een oplossing is voor het vraagstuk van de uitgroei van de Haagse Agglomeratie. De meerderheid van de gemeenten is tegen een district en bij nader inzien is voor het probleem van de woningbouw en de industrievestiging een district niet noodzakelijk. 'Voorzover bedoelde problematiek van planologische aard is, kan zij worden beheerst met een streekplan voor de gehele agglomeratie, met inbegrip van het ten oosten daarvan gelegen potentiële expansiegebied, behorende tot de gemeente Zoetermeer en met gemeentelijke uitbreidingsplannen'. Gedeputeerde Staten zullen beginnen met een streekplan en Zoetermeer 'is bereid, op ruime schaal, ten behoeve van de agglomeratie, woningbouw en bijbehorende voorzieningen tot stand te (doen) brengen'. Het aanbod van Zoetermeer is dat van het plan van 40.000 Groot-Zoetermeer plus 90.000 Wilsveen. De minister van Volkshuisvesting en Bouwnijverheid stuurt op 12 januari 1962 een aanvullende brief aan GS van Zuid-Holland die de keuze van het Rijk verduidelijkt. Daarmee zijn Wilsveen én het district van de baan en heeft Zoetermeer een taak op zich genomen. Hoe groot die taak is, dat is nog niet bepaald. Opmerkelijk is dat burgemeester Vernède op 26 januari 1962, in het eerste bestuurlijke overleg met Den Haag, zegt dat de inhoud van die brief 'ook voor Zoetermeer' een 'zeer welkome verrassing' is.

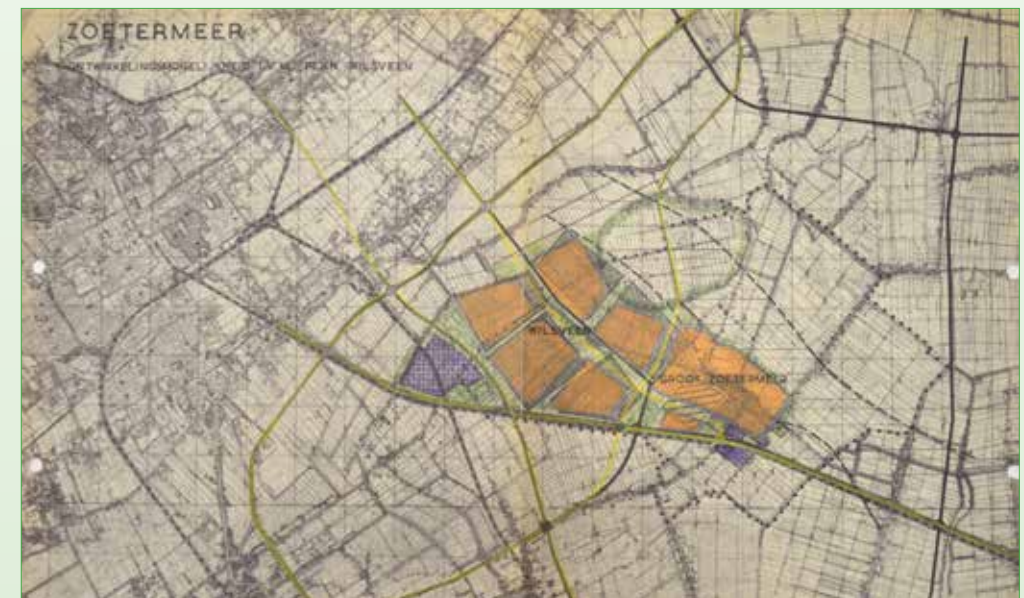
Waarom is dit voorspel zo gelopen?

Voor Zoetermeer als groeistad was er geen scenario. Het werd de eerste groeistad rond een oude kern in het land. Pionierswerk. Waarom is het zo gegaan? Een antwoord op zo'n vraag vraagt enige speculatie omdat veel omstandigheden, gevoelens en manoeuvres niet bekend zijn. De jaren 1950 waren getekend door de wederopbouw en het begin van de grote naoorlogse welvaartsstijging. De wo-

ningnood moest beslist bestreden worden. De Werkcommissie Westen des Lands bracht de belangrijkste bestuurders en deskundigen uit het Westen samen. Kleine gemeenten als Zoetermeer zaten er niet in. Gevoegd bij het in overwegende mate geheime bestuur van Stad en Land was het voor gemeentebesturen, laat staan voor gemeenteraden, nauwelijks doenlijk om in de peiling te houden wat er gebeurde. Dat maakte de onzekerheid groot en kon leiden tot grote angsten.

Het idee van de 'overloopkernen' kwam van de RNP en hij liet zich deze parel van de nationale planologie niet afsnoepen. De achtergrond werd gevormd door de sterke overtuiging dat de verstedelijking in het westen tegen 1980 onaanvaardbare vormen zou aannemen. Een anti-grootstedelijk sentiment leefde bij veel planologen en politici.⁶ Een moderner idee was dat het agrarische middengebied van de Randstad niet vol mocht lopen en een groot formaat moest houden. Dat betekende: geconcentreerde verstedelijking. Decentraliseren van delen van de woningbouw die niet in de grote steden terecht kon naar 'overloopkernen' overbrengen was het logische antwoord. Die moesten ook logischerwijs aan de buitenkant van de ring van grote steden liggen. Maar Den Haag kon alleen overlopen naar het oosten. Daar lagen meerdere mogelijkheden: Den Haag dacht zich Wilsveen, Zuid-Holland wilde Pijnacker/Reijens. Niemand wilde Zoetermeer. Het Rijk kon tegen de provincie geen machtswoord spreken. Dus werd er (vruchteloos) onderhandeld. Dat begon pas in 1956 toen Den Haag zijn annexatieplannen had opgegeven. Onderhandelen kost tijd. Tijd speelt een eigen rol en dan kunnen de panelen gaan schuiven. Ook de kabinetscrisis van 1958 kostte tijd en bracht nieuwe ministers op het toneel. Zoetermeer werd eerst waakzaam en actief, omdat het zich bedreigd voelde en uiterst onzeker was over de plannen van de hoge heren met hun besloten bestuurscultuur.

Plan voor Groot Zoetermeer en Wilsveen, 1959 (Stadsarchief Zoetermeer)



Zoetermeer heeft van de voortslepende onderhandelingen gebruik gemaakt door compromisvoorstellen te doen, die steeds beter tegemoetkwamen aan de kwantitatieve opgave. Ze boden in elk geval een realistische deeloplossing voor de enorme urgentie: hier kon direct begonnen worden. Tegelijk zag Zoetermeer kans zijn wens om door te bouwen voor de eigen behoefte, te combineren met de wens de Haagse woningvraag op te lossen. Het is dan nuttig om alternatieve plannen te maken die deugen.

Verder heeft Zoetermeer als kleine partij een groot risico durven nemen, wat goed uitpakte. Waarschijnlijk had men enig zelfvertrouwen door de ontwikkeling van het dorp. Mogelijk dacht men wel te weten hoe dat moest: een stadsuitbreiding te maken met een sluitende grondexploitatie (d.w.z. zonder verlies).

Alle partijen hadden bijna alle lastige uitvoeringsvragen tussen haakjes gezet. De bestuurlijke constructie van een district was een luchtkasteel. Zoetermeer geloofde lang dat het bij het Rijk en provincie ernst was. Deze hadden geen geld opzij gelegd. Het (tandeloze) streekplan werd als 'beheersingsmiddel' gezien. Zo kon het geloof in de maakbaarheid in stand blijven. In latere jaren zou Zoetermeer nog heel wat te verduren krijgen.

Een bijzonder facet is dat Den Haag zijn eigen vijand was. Eerst door de burenen te willen annexeren, wat vooral tijdverlies opleverde. Dan door zonder overleg een compleet plan bij andere burenen op tafel te leggen. Verder toonde men genoeg arrogantie om iedereen op de kast te krijgen, zeker een kleine plattelandsgemeente die toch al het gevoel had als kneuterig te worden gezien.

Tenslotte: Zoetermeer had bekwame bestuurders met bekwame adviseurs. Met name burgemeester Vernède verdient wel een standbeeld.

Tenslotte: wat was er gebeurd als Zoetermeer consequent niet had willen meewerken aan forse uitbreiding voor de Haagse agglomeratie? Rijk noch Provincie hadden een besluit kunnen doorzetten tegenover Zoetermeer. Ze hadden hoogstens moeilijk kunnen doen over woningcontingenten en nieuwe industrieterreinen. Omdat Pijnacker zelf wel fors wilde groeien was het denkbaar dat de provinciale voorkeur toch was uitgekomen. Uiteindelijk is onder de Vierde Nota Ruimtelijke Ordening Extra (Vinex) het hele gebied van Nootdorp en Pijnacker verstedelijkt en zijn deze gemeenten samengegaan. Een andere mogelijkheid was dat de bal op het buitengebied van Leidschendam was geschopt en op het aangrenzende vliegveld Ypenburg (Rijswijk). En zie, nu liggen daar de Vinex-wijken Leidschenveen en Ypenburg, die beide door Den Haag zijn geannexeerd. Hoe ironisch is dat: 'Wilsveen' en 'Reijens' waren beiden ongewenst en zijn er toch gekomen. Ná Groot-Zoetermeer.

Websites

Wikipedia: Lemma 'Openbaar Lichaam Rijnmond', geraadpleegd 20 januari 2022
Statengeneraal Digitaal (SGD): Kamerstuk 5534 Uitbreiding Haagse agglomeratie: no. 1 Voorlopig verslag Bijzondere commissie d.d. 7 juli 1959, no. 6 Brief Minister van Binnenlandse zaken d.d. 11 januari 1962

Literatuur

Rob Ashmann, De Werkcommissie Westen des Lands: een historisch onderzoek naar de Werkcommissie voor het onderzoek naar de ontwikkeling van het Westen des Lands (1951-1958), NIROV: Den Haag, 1990
Piet Drapers, Vóór de eerste paal, in Groeistad Zoetermeer 1962-2012, HGOS: Zoetermeer 2012, blz. 3-15
A. Faludi en A.J. van der Valk, De groeikernen als hoeksteen van de Nederlandse ruimtelijke planningdoctrine, Van Gorcum: Assen/Maastricht, 1990
Barth. van Gent, Zoetermeer, ontwikkeling van een nieuwe stad, Gemeente Zoetermeer: Zoetermeer 1999
Tijdschrift voor Volkshuisvesting en Stedebouw: 1957 no. 2, blz. 29: 'Een satellietstad bij Den Haag'; 1960 no. 9, blz. 147-149: 'Uitbreiding van de Haagse agglomeratie'

Archieven

Stadsarchief Zoetermeer (SAZ)
005 Archief van het Gemeentebestuur van Zoetermeer, (1934) 1940-1961 (1964):
inv. 2-4 notulen gemeenteraad 1954-1962; inv. 29 financiële knelpunten bij de uitgroei; inv. 545 studies door het Instituut Stad en Landschap van Zuid-Holland inzake structuurplannen in verband met een toekomstige uitgroei van de gemeente, 1957-1962
Haags Gemeente Archief (HGA)
828 Archief Gemeentebestuur 1953-1990: inv. 5851 Verslagen van besprekingen tussen B&W Zoetermeer en B&W 's-Gravenhage 1962-1964
Nationaal Archief (NA)
3.02.43 Archief Provinciale Planologische Dienst Zuid-Holland: inv. 575 Haagse agglomeratie. Voorbereiding streekplan 1962-1963
2.17.03 Archief Centrale Sector Ministerie van Volkshuisvesting en ruimtelijke Ordening: inv. 1190 Commissie Westen des Lands Haagse agglomeratie; inv. 1192 Haagse agglomeratie; inv. 10293 Tekeningen Haagse Agglomeratieviii

Noten

1 Zoals Van Gent 1999 blz. 1-17.
2 Zoetermeer schrijft op 25 januari 1973, tien jaar na het begin van de plannenmakerij, een lange brief aan de kabinetsformateur om financiële steun te vragen.
3 Rijnmond kreeg in 1964 een 'openbaar lichaam' en dat werd in 1986 opgeheven. Zie Rijnmond 2022.
4 Faludi en van der Valk 1990, blz. 50-61 over de Werkcommissie, blz. 75-78 over Zoetermeer.
5 Zoetermeer zal geweten hebben de van de annexaties door Rotterdam in 1958 – van delen van randgemeenten voor de aanleg van Botlek en Europoort. Zie Rijnmond 2022.
6 Gedeputeerde mevr. De Ruyter-De Zeeuw heeft in de Werkcommissie Westen des Lands haar afkeer van grote steden laten blijken. Ashmann 1990



Ruim 100 jaar vakmanschap en deskundigheid
 in nieuwbouw, verbouw, onderhoud en renovatie.

Krassen in de schors

Het verborgen verleden van Hendrik en Gerard Jacobus Nieuwenhuijsen; een kleine familiegeschiedenis

Henk Roos

De schrijver van dit boek, Henk Roos (Zoetermeer 1948), raakte geïntrigeerd door het verborgen leven van zijn oudoom Gerard Nieuwenhuijsen (1877-1920). Hij ging erover in gesprek met zijn ooms en ontdekte dat er over die oudoom in de familie nooit werd gesproken. Hij ging op onderzoek uit en op basis van schaarse familie-verhalen, archiefonderzoek en fantasie reconstrueerde hij het tragische onvoltooide leven van Gerard, de gefrustreerde kunstschilder, én het leven van diens broer Hendrik, onderwijzer te Zoetermeer - Zegwaart en grootvader van de schrijver.

'Krassen in de schors' is de geschiedenis van een arm protestants gezin in het Amsterdam van rond de vorige eeuwwisseling. Bovendien een stukje cultuurgeschiedenis van de zich in die periode emanciperende 'kleine luyden'. Op de achtergrond zien we de invloed van Abraham Kuyper, de voorman van de 'parade der mannenbroeders', waarvan Hendrik er één was. En we lezen over de ondergang van de on-aangepaste Gerard in de wereld van de toenmalige psychiatrie.

Het boek schetst een levendig tijdsbeeld, waarbij de schrijver de lezer meeneemt naar de tijd rond 1900. Hij gunt ons een blik in het kunstklimaat van die dagen, de emancipatie van het gereformeerde volksdeel, het christelijk onderwijs, de wor-

Kinderkoor De Lofstem in 1909; midden achteraan meester Nieuwenhuijsen)



Kinderkoor 'de Lofstem', Zegwaart.

steling met homoseksualiteit, de psychiatrie. De auteur heeft zich ingeleefd in de hoofdfiguren, die hij met warmte en waardering beschrijft, sfeervol en schilderachtig: het boek leest als een schilderij! Een schilderij van het leven in het grootstedse Amsterdam versus het platteland van Kootwijkerbroek, Zoetermeer - Zegwaart en Loosduinen.

Voor 't Seghen Waert is een bewerking gemaakt van hoofdstuk 9, waarin we de eerste Zegwaartse jaren volgen van Hendrik Nieuwenhuijsen.

Op 1 juli 1904 begon Hendrik Nieuwenhuijsen aan zijn nieuwe baan als onderwijzer aan de Christelijke School aan de Dorpsstraat 144 in Zegwaart, een Zuid-Hollands 'boterboerendorpje' met nog geen 3000 inwoners. Op de school zaten 200 kinderen. Het gebouw was als nieuw, geopend in 1901. Er waren vijf lokalen. Op een paar minuten lopen van de school ging Hendrik in de kost bij sigarenhandel Evert Verboom, een nieuwe winkel in de Dorpsstraat, 'eenigst speciaal adres voor tabak, sigaren en sigaretten'. Bij Verboom kon Hendrik dus terecht voor al zijn rookwaren. Voor zijn schrijfbodigheden ging hij naar 'Roos Zegwaarts Warenhuis', vlak naast de school. Daar zou op 9 augustus 1909 Jacob Roos geboren worden (Hendriks a.s. schoonzoon, mijn vader...).

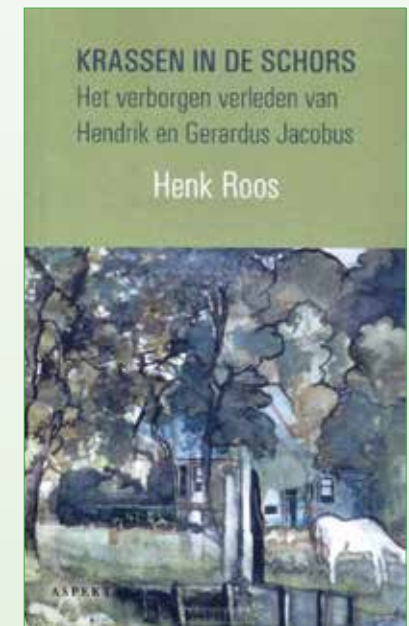
Gerrit Pieter Roos was in 1892 begonnen met zijn warenhuis, waar werkelijk van alles te koop was. Hendrik en Gerrit Pieter konden het goed met elkaar vinden. Ze werkten samen voor kerk en samenleving. Enkele jaren later namen ze samen zitting in het 'Comité Volkspetitionnement Plaatselijke Keuze van het Nederlandse Werkliedenverbond Patrimonium', dat zich inzette voor drankbestrijding. Hendrik was voorzitter, Gerrit secretaris...

In Zegwaart wist Hendrik zijn leerlingen te boeien met zijn verhalen. Niet zonder zelfspot verklaarde hij zijn geringe postuur uit het feit dat hij als kind eens uit de kan met petroleum had gedronken. Een ander verhaal dat hij de kinderen op de mouw spelde voerde de dorpsjeugd mee naar zijn Amsterdamse jeugdijaren. Hij vertelde dan omstandig hoe hij als knaap, gewapend met een enorme paraplu, bij hevige storm over de gracht was gewaaid. De kinderen zagen het voor zich, hoe de meester zich uit alle macht aan de reddende paraplu vastklampend, weer behouden voet aan wal zette. De nieuwe meester besteedde veel aandacht aan het zingen met de klas. Dan pakte hij zijn viool en begeleidde de kinderstemmen bij de psalmen en volksliederen. Dankzij het onderwijsbeleid van het kabinet Kuyper (1901-1905) verbeterde de financiële situatie van het christelijk onderwijs. De rijks-subsidies verviervoudigden zich ten opzichte van 1901. En ook de onderwijzerssalaries verbeterden.

Er gingen een paar grauwe wintermaanden voorbij. In 1907 richtte Hendrik zijn eigen zangkoor op: Christelijk kinderkoor 'De Lofstem'. Op 20 februari 1908 was het eerste concert. De plaatselijke kranten schreven lovende kritieken. Het Leidsch Dagblad:

'Zegwaard-Zoetermeer. Gisteravond werd in de Chr. School een uitvoering gegeven door het Chr. Kinderkoor 'De Lofstem', opgeluisterd door lichtbeelden. Hier is getoond, wat goede wil en goede leiding vermogen. Dit koor, bestaande uit meer dan veertig kinderen van 10- tot 13-jarigen leeftijd, is door zijn directeur, den heer H. Nieuwenhuijsen, gediplomeerd zangonderwijzer alhier, in elf maanden gebracht tot een hoogte, dat hij het durfde besteken het in het openbaar te doen optreden. En die onderneming is geslaagd. De jeugdige stemmetjes werden goed in bedwang gehouden en verschaften aan het zeer talrijk opgekomen publiek een recht genoeglijken avond. [] Onvermoeid zongen de kleintjes er lustig op los. Aan 'zakken' werd niet veel gedaan. Vooral de door de directeur samengestelde kindercantate 'Breda' heeft goed voldaan. De zuiverheid werd door de duidelijke uitspraak zeer bevorderd. Het mag een aanwinst heeten, dat het kinderkoor er is, en het ten gehore gebrachte heeft bewezen dat de directeur verdient gesteund te worden door ieder, wien de zang lief is.'

Nog geen jaar later vond de tweede zanguitvoering plaats. Het aantal koorleden was inmiddels geklommen tot 69. Hendrik bracht zelf een Ansichtkaart in de handel met de groepsfoto van het koor. Trots staat hij te midden van de kinderen. Hij draagt een zwarte geklede jas, een witte sjaal om zijn nek, en de baton in de hand. Hendrik voelde zich nog steeds een volgeling van Abraham Kuyper. Hij zat al gauw in het plaatselijke bestuur van de Anti Revolutionaire Partij en in de gereformeerde kerkenraad, eerst in zijn vorige woonplaats Kootwijkerbroek, later in Zegwaart. Hij deed mee aan polemieken in allerlei levensbeschouwelijke periodieken. In het dorp Zoetermeer-Zegwaart werd meester Hendrik Nieuwenhuijsen al gauw beschouwd als een van de weinige 'dorpsintellectuelen'. Hij had het er maar druk mee. Wanneer er bijvoorbeeld een nieuwe burgemeester moest worden ingehuldigd deed de kleine man zijn geklede jas aan, klom op het spreekgestoelte en sprak de nieuwe burgervader namens de dorpelingen toe. Ook zijn vele andere activiteiten komen in het boek aan de orde.



Krassen in de schors - Henk Roos
Uitgeverij Aspekt, € 22,50 in de boekhandel

De jeugd in een groeistad

Piet Drapers

Zestig jaar geleden werd de basis gelegd om van het dorp Zoetermeer een stad te maken. In 1960 was het aantal inwoners 9.000, in 1969 al 15.000 en de 20.000ste werd in december 1970 begroet. Twee derde van de nieuwe Zoetermeesters kwam uit Den Haag en in 1975 was de gemiddelde leeftijd van alle inwoners 28 jaar.

De uitbreiding van het dorp werd voortvarend ter hand genomen, maar de nieuwkomers waren gewend dat de bioscoop en de danszaal 'om de hoek' waren. Daarnaast voltrok zich een 'culturele opstand', ook in het dorp Zoetermeer: 'The Swinging Sixties'. Anneke van Leeuwen kwam als Haagse tiener in 1964 in Zoetermeer wonen en maakte de veranderingen van nabij mee. In een recent gesprek met haar maakte ze er melding van dat ze in 1967/1968 mede aan de wieg heeft gestaan van Kom Op, de club die in die jaren actief werd in het 'jongerenwerk'. Mooie aanleiding om eens na te gaan hoe het de Zoetermeerse jeugd verging in die periode.

De jaren zestig worden gekenmerkt door de 'ontzuiling'. Voor die tijd behoorde je tot een bepaalde groep, liberaal, socialist, protestant-christelijk of katholiek. Steeds meer mensen wilden niet meer tot een bepaalde 'zuil' behoren en dat betrof vooral de jongeren. Mede door de jeugdige import werd Zoetermeer 'versneld' ontzuild. Dat had gevolgen voor het sociaal-cultureel werk en de behoefte aan meerdere vormen van besteding van de (vrije) tijd.

Niet makkelijk

In 1962 kwam er een oplossing voor de uit zijn jas groeiende Haagse Agglomeratie. Zoetermeer zou van een dorp een stad worden. Natuurlijk waren er voor 1962 in het dorp ook activiteiten van verenigingen die zich inzetten voor het welzijn van de jeugd. De organisatie van die activiteiten was vaak gerelateerd aan een levensbeschouwelijke overtuiging. In het gemeentearchief bevindt zich een brief van 7 oktober 1966 van de Stichting voor Maatschappelijk Opbouwwerk in Zuid-Holland. Het zou het startschot geweest kunnen zijn om meer aandacht te besteden aan het sociale- en culturele leven in Zoetermeer, met name gericht op 'de jongeren'. In het jaar na ontvangst van de brief kwamen er wel diverse acties op gang, maar voornamelijk niet op grond van de brief van de provincie.

Het is niet eenvoudig om exact vast te stellen wanneer en door wie of welke organisatie zich ging bezig houden met het sociaal-culturele leven in Zoetermeer. Er lopen diverse 'dwarsverbanden' en de documentatie over de acties is summier, met name omdat het vaak vrijwilligerswerk was en het vastleggen in verslagen en dergelijke niet- of ongedateerd plaats vond. Toch wordt hierna een poging gedaan om een beeld te schetsen. Het kan dus zijn dat er lezers van dit artikel zijn die over documentatie beschikken waaruit iets anders blijkt dan wat hier staat. Oud Zoetermeer wil daar dan graag kennis van nemen.

De Zoetermeerse Jeugdraad

De vereniging Zoetermeerse Jeugdraad werd door de burgemeester geïnstalleerd op 17 mei 1967. In het voorlichtingsboekje dat na die installatie werd uitgegeven is te lezen wat ze ging doen en wie er deel van uitmaakten. Het initiatief voor deze raad lag bij de gemeente. Het doel was 'werkzaam te zijn in het waarachtig belang van de jeugd, zulks met inachtneming van het algemeen belang. De Jeugdraad is het orgaan van samenwerking en overleg ten dienste van vrijetijdsbesteding van de jeugd. In de raad werken samen alle aangesloten plaatselijke organisaties en instellingen en overheid'.



Lidmaatschapskaart van De Soos.
(coll. Niek Nieuwenhuijzen)

Het bestuur

Er kwam een algemeen bestuur met 13 leden, waarvan vier leden het dagelijks bestuur vormden. In het dagelijks bestuur zat een persoon met een protestants-christelijke signatuur, een met een Rooms-Katholieke en twee personen die in dienst waren van de gemeente. Onder de negen leden die ook deel uitmaakten van het algemeen bestuur was nog een gemeenteambtenaar, drie leden die een vereniging, club of organisatie vertegenwoordigden waar in de naam 'Gereformeerd', 'Hervormd Gereformeerd, of 'Christelijk' voorkwam en een vereniging met de aanduiding 'R.K.'. De drie overige leden vertegenwoordigden een vereniging of instelling waarin een aanduiding die betrekking had op een levensovertuiging niet voorkwam, zoals bijvoorbeeld 'directeur huishoudschool'.

De financiën

Onder dit hoofdstuk wordt in het voorlichtingsboekje vermeld dat 'de kosten die de Jeugdraad maakt, moeten worden bestreden uit een aantal bronnen van inkomsten, zoals bijdragen van de aangesloten organisaties en een bijdrage van de gemeente in het nadelig saldo'. De bijdrage voor de aangesloten organisaties was f 5,- per jaar voor elke 25 jeugdleden.

Er werd ook een oproep gedaan de raad financieel te steunen, want 'wil er veel gedaan worden, dan zal er veel geld voorhanden moeten zijn. Mocht u het werk van de Jeugdraad willen steunen, dan weet u waar u terecht kunt met uw bijdrage' en daarbij werd het rekeningnummer bij de Boerenleenbank vermeld.

De aangesloten organisaties

Een breed scala van verenigingen, stichtingen en clubs was aangesloten bij de Jeugdraad: van de Vereniging van plattelandsmeisjes, de contactcommissie van de

Christelijke Jongemannen Vereniging, de fanfare Kunst en Vriendschap tot de Stichting Culturele Kring (in 1969 'De Seghbloem') en nagenoeg alle sportverenigingen. In het kader van dit artikel zijn met name het vermelden waard de 'Stichting voor Sociaal Cultureel Werk De Meerhaven' en de vereniging 'De Soos'.

De Meerhaven heeft als doel om sociaal-cultureel werk voor oudere en jongere jeugd op te zetten. Bij De Soos is vermeld dat zij 'alles organiseert om het gezelligheidsmoment op peil te brengen. In de eerste plaats het bij elkaar brengen van jonge mensen in de leeftijd tussen de 16 en 25 jaar. Het clubgebouw is Het Centrum aan de Frans Halsstraat'.

De Meerhaven

Op 20 juli 1967 verschenen voor notaris Duynstee zes personen: Dirk van der Vooren, bankdirecteur, Lammechina Abels, zonder beroep, echtgenote van A. Kwint, Jan Strijke, onderwijzer, Jacobus Hagoort, bankdirecteur, Adrianus Vollebrect, technisch leider, Trijntje van der Boom, zonder beroep, echtgenote van G.C. Brinkers, die samen een stichting in het leven riepen met de naam 'Stichting voor Sociaal Cultureel Werk Zoetermeer'. Kort na de oprichting is de naam van de stichting gewijzigd in Stichting voor Sociaal Cultureel Werk 'De Meerhaven'. In het voorlichtingsboekje over de Zoetermeerse Jeugdraad van de gemeente wordt deze naam gebruikt.

Gebouw van De Sirkel aan de Bijdorplaan, 1972 (Stadsarchief Zoetermeer)



Doelstelling

De stichting heeft ten doel het bevorderen en uitvoeren van sociaal- en cultureel werk in de gemeente Zoetermeer onder jeugdigen en volwassenen. De stichting werkt 'op basis van interlevensbeschouwelijke samenwerking, op de grondslag van algemeen Christelijke en humane beginselen met eerbiediging van alle in de stichting participerende levens- en wereldbeschouwelijke richtingen'. Kortom iedereen is welkom en dat blijkt ook uit het statement 'dat alle levensbeschouwelijke groeperingen in het bestuur van de stichting kunnen zijn vertegenwoordigd'.

Merkwaardig is dan wel dat in artikel 3 van de statuten staat dat de stichting is aangesloten bij de te Utrecht gevestigde Katholieke Nationale Stichting voor Bijzonder Gezins- en Jeugdwerk. Het blijft bij deze mededeling, want in de overige artikelen wordt geen rol voor deze Katholieke stichting benoemd. Wel wordt in artikel 14 een 'Pastorale Commissie' ingesteld, die het bestuur kan adviseren. In deze commissie zitten vertegenwoordigers van de Hervormde Gemeente Zoetermeer, van de Rooms-Katholieke Kerk, de Gereformeerde Kerk, de Vereniging van Vrijzinnige Hervormden en een vertegenwoordiger uit de niet kerkelijk gebonden groepering in Zoetermeer.

Activiteiten en onderkomens

De activiteiten waren er op gericht dat men zijn vrije tijd verantwoord ging besteden: 'bevorderen en uitvoeren van sociaal pedagogisch en sociaal cultureel werk voor jeugdigen en volwassenen, individueel en in groepsverband, in daartoe geëigende ruimtelijke voorzieningen'. De bedoeling was dat er club- en/of buurthuizen kwamen waar de activiteiten plaats konden vinden.

Bij de oprichting van de stichting was er nog geen accommodatie voor de activiteiten. In het beleidsplan 1979-1982 van Stichting De Meerhaven staat over de historie te lezen: 'In eerste instantie was er een boerderij aan de Voorweg beschikbaar, maar 'plotseling bleek de boerderij een andere bestemming te hebben gekregen. Het gebouw Sirkel kon in 1968 zijn deuren openen'.

Die deuren zaten in een 'semi-permanent' houten gebouw op een terrein aan de Bijdorplaan 88. Het was door De Meerhaven neergezet. Voor het jongeren centrum Sirkel was dit hun permanente huisvesting. Onduidelijk is of ook de stichting daar haar onderkomen had.

Onder de stichting De Meerhaven kregen in de loop der tijd organisatorisch meerdere groepen, 'huizen' genoemd, een plek. Naast Sirkel werden dat 'Onder de Toren' aan de Ambachtsherenlaan en 'Kom Op'. Voor elk huis was er na 1972 een democratische overlegstructuur met eigen bevoegdheden. Het ene huis kreeg een deelnemersraad, het andere een regelmatig overleg met de deelnemers.

De Soos en Kivaeva

In 1966 ontstond er binnen de Gereformeerde kerk, naast de jongeren groep Credo een tweede groep die zich Kivaeva noemde: Kinderen Van Een Vader.

Rob Roos, destijds lid van Credo, vertelt dat naast 'bijbelse onderwerpen' ook andere zaken aan de orde kwamen. Het onderscheid van de groepen was vooral de leeftijd van de leden: Credo was voor de wat oudere jeugd en de leden van Kivaeva waren wat jonger. Deze wilden met name ook gesprekken over onderwerpen die de jeugd bezig hield, zoals discriminatie, de armoede in de wereld, apartheid, oorlog en vrede. De groep stond bijvoorbeeld aan de wieg van de Wereldwinkel Zoetermeer maar er werden op de bijeenkomsten ook 'plaatjes gedraaid'. Bij deze groep sloten zich al snel jongens en meisjes aan die niet tot de Gereformeerde Kerk of tot een kerkgenootschap behoorden.

Zoals hiervoor vermeld bij de Zoetermeerse Jeugdraad was er de vereniging 'De Soos'. In het voorlichtingsboekje van de Jeugdraad presenteerde de Soos zich als een gemengde sociëteit, die zich ten doel stelt het gezelligheidsleven in stand te houden. Dat was niet alleen het organiseren van feesten, 'want daar kan de Soos zich in deze huidige tijd niet mee handhaven. Het is de bedoeling jonge mensen bij elkaar te brengen die tussen de 16 en 25 jaar oud zijn, ongeacht hun levensbeschouwelijke overtuiging en activiteiten te organiseren die de belangstelling van deze groep heeft, zoals: religieuze gespreksavonden, sportevenementen, culturele activiteiten, feesten en andere vormen van ontspanning'.

Kivaeva en De Soos richtten zich op dezelfde doelgroep met dezelfde doelstellingen. Degene die tot die doelgroep behoorde is Niek Nieuwenhuijsen. Hij was van de groep Kivaeva en stond ook aan de wieg van Sirkel. Hij weet dan ook 'ongeveer' hoe de vork in de steel zit: 'De Soos en Kivaeva waren afzonderlijke organisaties. (Bestuurs)leden van de Soos en Kivaeva waren betrokken bij de voorbereidingen van Stichting De Meerhaven om een jeugdcentrum te starten in Zoetermeer. De jongerenclub Kivaeva werd door het bestuur van De Meerhaven intensief betrokken bij de voorbereidingen van het nieuw te starten jeugdcentrum. Voor Soos-leden gold dat in mindere mate. Toen het jeugdcentrum Sirkel zijn deuren opende kwamen daar vooral Zoetermeerse jongeren die 'het gedachtegoed' en de vrijetijdsbeleving van de Kivaeva-jongeren deelden. Kivaeva bestond oorspronkelijk uit zo'n 25 jongeren'.

Sirkel

Sirkel werd vanaf het begin bezocht door talloze (honderden) jongeren. De gehele Zoetermeerse jeugd vanaf 16 jaar was welkom bij Sirkel en iedereen kon dan ook lid worden. Op een terrein aan de Bijdorplan werd voor Sirkel een 'semi-permanent' gebouw neergezet, waar het jongeren centrum gehuisvest werd. Op 1 november 1968 was er een soort van presentatie-avond voor de Zoetermeerse Jeugd in gebouw 't Centrum (aan de Frans Halsstraat). Met muziek, zang en dans werd de jeugd enthousiast gemaakt voor het nieuwe in aanbouw zijnde jeugdcentrum aan de Bijdorplan. In februari 1969 opende Sirkel officieel de deuren. Zeker is dat Ki-

vaeva-leden overstapten naar Sirkel, waarmee de club feitelijk werd opgeheven en hetzelfde lot heeft waarschijnlijk De Soos ondergaan, want na de oprichting van de Meerhaven is er niets meer te vinden over deze club.

Hoe Kom Op er kwam

Anneke Westerman – van Leeuwen vertelde over de oprichting van Kom Op: 'Kom Op is begonnen in 1967/1968 bij ons in de jachtkamer van de Nutriciahoeve. Daar werden de eerste vergaderingen gehouden. Na een interkerkelijk weekend in de Staelduinhoeve te 's Gravenzande merkten we op dat er in Zoetermeer zo weinig te doen was voor de jeugd van 12 tot 16 jaar. Enthousiast gingen we aan de slag om daar iets voor te organiseren en zo is Kom Op ontstaan. De naam Kom Op is bedacht door Henny de Groot. Er werd een 'bestuurtje' opgericht met Kees Kalisvaart als voorzitter, Jan van der Meer als secretaris en Agnes Janmaat die de notulen voor haar rekening nam. Ook een paar namen als: Kees van den Bosch, Kees van der Meer, Tonny Kirpestein, Leo Boonekamp, André Romein schieten mij te binnen als bestuursleden van het eerste uur. De allereerste Kom-Op-avond was in de oude Openbare Lagere school in de Dorpsstraat'.



Kom Op in het Streekblad van 5-12-1968

De eerste bijeenkomst

Rob van Leeuwen heeft een map bewaard met stukken over de Meerhaven, Sirkel en Kom Op. Daarin zit een notitie van de eerste voorzitter van Kom Op, Kees Kalisvaart. Hij schrijft: 'Kom Op is op een vreemde manier ontstaan. In oktober 68 zijn een 35-tal jongeren een weekend bij elkaar geweest. In dit weekend kwam ook Sirkel ter sprake. Wim Baars en Jos van Haaster waren hierbij aanwezig (zij waren respectievelijk projectleider bij Sirkel en kapelaan). Nadat zij gehoord hadden voor wie Sirkel een huis zou worden is er besloten iets dergelijks te organiseren voor de 14- en 15-jarigen uit Zoetermeer. Na een hearing wisten we zo'n beetje wat het moest worden. Naast o.a. toneelgroepen en schilderen kwam tijdens deze hearing sterk naar voren dat zij ook een dansavond wilden. De activiteiten waren rond Kerstmis 68. Zo'n 300 jongelui zijn in de weer geweest en deden wat zij wilden in de oude O.L school'. In het Streekblad van 5 december 1968 wordt de jeugd opgeroepen naar de hearing te komen op vrijdag 13 december in de Petrus MAVO aan de Dr. J.W. Palteaan en ook het Kerstweekend wordt er in aangekondigd.



Het affiche dat Rini van Leeuwen maakte voor de Kerstbijeenkomst draagt als datum 1967, maar waarschijnlijk is Kom Op gestart met een Kerstbijeenkomst in de vroegere openbare lagere school in de Dorpsstraat in 1968. De exacte datum waarop Kom Op een 'huis' werd van De Meerhaven kon (nog) niet worden vastgesteld, maar lezend in de beschikbare verslagen van bijeenkomsten van De Meerhaven/Sirkel/Kom Op zal dat in de eerste maanden van 1969 geweest moeten zijn.

Huisvesting

Hoewel niet exact is vast te stellen wanneer Kom Op over een permanente accommodatie kon beschikken voor haar activiteiten, blijkt uit een notitie van haar voorzitter dat

dit voor 1969 geweest moet zijn. Het gaat om de voormalige boerderij van Visser (Nabij) op de hoek van de Stationsstraat en de Karel Doormanlaan. In de notitie staat onder andere: 'Eind maart 69 ging er een brief naar wethouder Bruin om een aantal kleine veranderingen in het pand te kunnen aanbrengen. Eind augustus 69 was er een onderhoud met de wethouder en de Jeugdraad. De wethouder heeft ons schrijven verwezen om advies, waarbij wordt gevraagd de mogelijkheden tot verbouwing eens ter plaatse te bekijken. Ondergetekende en Kees van de Bosch zijn namens de werkgroep Kom Op bij deze bezichtiging aanwezig. Besloten werd een verbouwingsplan samen te stellen en dat dit met een begroting van onder de f 25.000,- aan de gemeente aan te bieden'.

In de notulen van de Kom Op-vergadering van 24 augustus 1970 is vermeld dat de gemeenteraad de begroting voor het Kom Op-gebouw heeft goedgekeurd. Daarom werd de heer Stocking van Gemeentewerken gebeld met de vraag wanneer ze zouden beginnen. Dat leek nog niet zo eenvoudig, want de heer Stocking gaf aan dat het plan door de gehele nieuwe raad (verkiezingen waren op 3 juni 1970) moest worden goedgekeurd. Daarna zou zo spoedig mogelijk met de verbouwing worden begonnen. Het heeft toch nog wel een tijdje geduurd voordat het gebouw in gebruik genomen kon worden. Dat zal waarschijnlijk niet alleen te maken hebben met de kosten van de verbouwing. Die waren begroot op f 24.700,-, maar ook vanwege de kosten van de 'inventaris', die was begroot op f 21.620, 05. In dit bedrag waren niet alleen de Mocomaat koffiemachine en een schrijfmachine opgenomen, maar ook materiaal voor handenarbeid en speel- en spelmateriaal. Op 1 september 1971 was het dan zo ver. In een brief aan alle 'Komoppertjes' wordt deze datum bekend gemaakt en tevens wordt vermeld dat omstreeks die datum de heer Isendoorn in dienst zal treden. Naar alle waarschijnlijkheid de eerste betaalde kracht bij Kom Op.



Affiche voor een optreden van The Teetotallers in De Sirkel op 1-11-1968 (coll.. Niek Nieuwenhuijsen)

Relatie Sirkel/Kom Op

Het Kom Op-gebouw was er slecht aan toe. Het dak lekte en zelfs de kleuters die in hetzelfde gebouw onderdak hadden konden het niet 'droog' houden. Op 18 januari 1970 kwamen de huisvestingsproblemen van Kom Op aan de orde in een bijeenkomst van de deelnemersraad van Sirkel: 'Kom Op heeft slechte huisvestingsmogelijkheden. Kunnen zij niet een avond van Sirkel gebruik maken of kan Kom Op niet 'gemengd' worden met Sirkel?'. De vertegenwoordigers van Kom Op die blijkbaar ook op deze vergadering aanwezig waren gaven aan dat niet te willen: 'Het leeftijdsverschil is te groot en Kom Op wil juist gebruik maken van de mogelijkheden van Sirkel, met tafeltennis, atelier, donkere kamer. Bij gemengd gebruik zou dit moeilijkheden geven'.

In het verslag van deze bijeenkomst staat: 'Als Kom Op zó slecht zit moeten we ons schamen, dat wij daar nu pas achter komen'. Daarna worden er ook Kom Op-avonden in Sirkel gehouden, maar dan 'duidelijk iets waar Sirkel "ruimte biedend" optreedt; het is niet haar eigenlijke taak'. Daarna komen het bestuur van Kom Op en de deelnemersraad van Sirkel nog tot een 'functie-verdeling': Sirkel is voor het informatieve en actieve aspect en Kom Op voor het recreatieve aspect. Het gevolg van deze functieverdeling is dat Kom Op voor alle leeftijden is.

Gebouw van Kom Op aan de Stationsstraat / Karel Doormanlaan in de jaren (19)70



Kom Op, een begrip

In januari 1970 werd de 5.000 bezoeker verwelkomd. Hij/zij kreeg een platenbon van f 20.-. De platenbon werd uitgereikt op een avond waar ook gedanst werd. Daar waren ook prijzen mee te winnen: 1e prijs waren 2 platenbon van f 5,- en de tweede en derde prijswinnaars kregen twee boekenbonnen van f 2.50 en een ballpoint.

Kom Op bestaat nog en is nog steeds gehuisvest op de hoek van de (Eerste)Stationsstraat en de Karel Doormanlaan. Het is nu geen 'huis' meer van de Meerhaven (of de opvolgers er van). Het lijkt logisch dat in 1990 'afscheid' is genomen van De Meerhaven omdat deze op 1 januari 1990 opging in BOVOS. Herman Wolff van het huidige Kom Op laat de oprichtingsakte zien van 13 maart 1990. Toen verschenen voor notaris Hulsebosch, mevrouw Inger Henning, mevrouw Alida Wilhelmina Brons en de heer Piet Bouma, die de stichting Kom Op oprichten en de statuten vaststelden. Herman kan enthousiast vertellen over het huidige Kom Op met diverse activiteiten zoals bijvoorbeeld een groep voor modelbouw, een bridgeclub, maar ook bezigheden voor de jeugd. Er zijn veel 'plakboeken' met krantenknipsels en foto's. In de akte uit 1990 is in artikel 2 vermeld dat 'de stichting tot haar werkgebied rekent de wijk "het Dorp", het daarbij gelegen woonwagencentrum aan de Bleiswijkseweg en bewoners uit andere wijken die een historische binding hebben met het Dorp en het woonwagencentrum'. In de akte wordt melding gemaakt van 'werknemers', 'vakkrachten', 'vrijwillige medewerker' en 'deelnemer'. De laatste wordt nader gedefinieerd als 'een natuurlijk persoon aan wie het werk van de stichting rechtstreeks ten goede komt'. Herman laat weten dat bij Kom Op nu alleen maar vrijwilligers en deelnemers zijn en dat de stichting daar uitstekend mee uit de voeten kan.

Van Meerhaven en OSZ naar BOVOS

Op 7 oktober 1966 stuurde de Stichting voor Maatschappelijk Opbouwwerk in Zuid-Holland een brief aan de gemeente met suggesties voor de 'Samenlevingsopbouw in Zoetermeer'. Het duurde even voordat er enige invulling aan deze suggestie werd gegeven. Op 10 september 1970 was de eerste bespreking van de Begeleidingscommissie Samenlevingsopbouw Zoetermeer. In 1972 was er een concept van de statuten voor de 'Stichting Orgaan voor Samenlevingsopbouw Zoetermeer (OSZ), die in 1985 wijzigde in Stichting Stedelijk Welzijnsinstituut OSZ. De taak was: 'In een groeiende gemeente met nieuwe burgers die vreemden van elkaar zijn, moet hun steun in de rug worden gegeven, moet het buurtwerk gestimuleerd worden en moeten flatverenigingen worden opgericht. OSZ heeft een adviserende en ondersteunende taak t.o.v. buurtverenigingen en raden. Het moet dienstbaar zijn aan wijkorganen. Het heeft geen uitvoerende taak'. Waar hadden we zoiets meer gelezen? Wethouder Henk Oskam constateerde dan ook in 1978 dat het welzijnsterrein steeds diffuser werd en hij vroeg zich af 'of de directies van De Meerhaven en OSZ niet eens om de tafel konden gaan zitten om te bekijken of er samenwerking mogelijk was'. Het duurt even, maar op 19 november 1987 sluiten de besturen van De Meerhaven, OSZ en het Vrouwen centrum een overeenkomst van voornemen tot fusie. Ruim twee jaar later is het zo ver. In de uitvoeringsbrief is vermeld: 'Op

1 januari 1990 zal de fusie een feit zijn en het personeel van de stichtingen treedt in dienst van de nieuwe organisatie Bureau Ondersteuning Vrijwilligersorganisatie Ontwikkeling en Service (BOVOS). De nieuwe organisatie gaat gebruik maken van de negen accommodaties van de drie stichtingen (waaronder buurtcentrum Kom Op en het gebouw Sirkel). Waar in de huidige centra nog geen bestuur is gevormd zal dit alsnog moeten gebeuren, eigenlijk alleen Kom Op'.

Bronnen

Informatie van Anneke Westerman – van Leeuwen, Agnes Janmaat, Rob van Leeuwen, Niek Nieuwenhuijsen, Rob Roos, Hermann Wolff.

Voorlichtingsboekje van de Vereniging Zoetermeerse Jeugdraad.

35 jaar Samenlevingsopbouw, 10 jaar BOVOS Welzijnsprojecten.

Oprichtingsakte De Meerhaven 20-07-1967

Beleidsplan 1979 – 1982 Stichting De Meerhaven

Streekblad 1967/1968

Stadsarchief Zoetermeer (SAZ): 33 archief Stichting voor sociaal-cultureel werk De Meerhaven, beheerder van buurtcentra Kom Op, Sirkel en Onder de Toren, 1967, 1977-1980

SAZ: 789 Stukken betreffende de bestuurlijke besluitvorming en de uitvoering van de herstructurering van het sociaal-culturele werk.

SAZ: notulen gemeenteraad 1969, editie deel 2 van 1969, pagina 261.

Kinderen aan het verven in Kom Op, 1986 (Stadsarchief Zoetermeer)



't Seghen Waert wordt opgemaakt in Adobe InDesign. Wilt u de afbeeldingen NIET in de tekst opnemen, maar afzonderlijk als bijlage aanleveren in jpg-formaat van minimaal 300 dpi.

Kopijdatum 't Seghen Waert vrijdag 6 mei2022

De adverteerders en de hierna genoemde bedrijven maken met hun steun de activiteiten van Oud Soetermeer mogelijk.

Van As Makelaardij bv

www.van_as.nl

Bouwmarkt De Bouwhof

www.bouwhof.com

Cammeraat IJzerwaren

www.cammeraat.nl

Carrosseriefabriek Joost Lamboo bv

www.lamboo.nl

Flaire Online diensten

www.flaire.nl

Henneken Radio en TV

www.radiohenneken.nl

Van der Slik Caravan Centrum

www.vanderslik.nl

Bode Scholten BV

www.bode-scholten.nl

Blomsma Print & Sign

www.blomsma.nl

Wilt u ook adverteren? Neem contact op met de penningmeester:
penningmeester@oudsoetermeer.nl

Bij FOTO LINTHOUT gaan uw herinneringen niet verloren!

- * voor het opnieuw afdrucken en retoucheren van foto's
- * super 8 films en videobanden overzetten naar DVD
- * dia's en negatieven afdrucken of digitaliseren

FOTO LINTHOUT
al 63 jaar dé vakfotograaf!

Dorpsstraat 68 www.fotolinhout.nl
Zoetermeer info@fotolinhout.nl
(079) 316 3084

Overtuig uw relaties met professioneel beeld.
Luchtfotografie, interactieve 3D-modellen,
virtual tours, bedrijfsfotografie.

www.ardito.eu - 079-3436003 - info@ardito.nl
energie in beeld

ardito

MONDIAL MOVERS
VERHUISBEDRIJF HENNEKEN BV

EMG
EUROPEAN MOVING GROUP

HENNEKEN BV
Professionele verhuizers van huis uit.

- Particuliere verhuizingen
- Kantoor- en bedrijfsverhuizingen
- Nationale- en internationale verhuizingen
- Verhuishwinkel
- Verwarmde en beveiligde inboedel-/archiefofslag

Goudstraat 51
2718 RD Zoetermeer
Telefoon: +31 (0)79-361 13 68
E-mail: info@henneken.nl
Internet: www.henneken.nl

ERKENDE VERHUIZERS



Van Veen
Schoenen

Dorpsstraat 83 - 2712 AE Zoetermeer - Telefoon (079) 316 31 65
www.vanveenschoenen.nl - vanveenschoenen@gmail.com



vers, vriendelijk, vakkundig

't Kaashuys

Miereakker 20
 Reeuwijk
 0182-300797
 Dorpsstraat 103
 Zoetermeer
 079-3167616

Weydeland Kaas, buitenlandse kazen,
 verse noten, olijven en tapenades, mooie wijnen
 diverse specialiteiten



DINER & PARTYBOERDERIJ
Het Wapen van Zoetermeer
Nostalgie van "In de Drie Hooibergen"
 " VOOR ELKE GELEGENHEID EEN UNIEKE LOCATIE "



TROUWEN FEESTEN & PARTIJEN PRIVÉ DINER ZAKELIJKE EVENEMENTEN UITVAART





Wij zijn dagelijks geopend van 10.00 uur tot 15.00 uur voor bezichtigingen,
 aanvragen en informatie.

🌐 www.hetwapenvanzoetermeer.nl
 ☎ 079 - 76 000 55
 📍 Zegwaartseweg 31 | 2723 PA ZOETERMEER
 ✉ info@hetwapenvanzoetermeer.nl



VERENIGINGSNIEUWS

Van de voorzitter

We zijn het jaar 2022 gestart met nog steeds maatregelen als gevolg van de COVID pandemie. Vanaf half januari konden we weer iets meer en hopelijk zet deze lijn zich de komende maanden voort.

Omdat wij ons steeds hebben gehouden aan de maatregelen voor niet essentiële winkels is 't Nieuwe Huis vanaf half januari ook weer open, weliswaar met enkele beperkingen. De foto expositie 'Werken in Zoetermeer' die we vorig jaar bij het Historisch Festival samen met het Stadsarchief in een tent op het Marktpllein hebben laten zien, was vanaf dat moment te bezichtigen.

Vanaf begin februari is er een expositie over Hoogbouw in Zoetermeer ingericht, als onderdeel van de activiteiten in het kader van 60 jaar New Town.

Samen met onder meer de afdeling Erfgoed van de Gemeente, de Stichting Schatbewakers en het Architectuur Punt Zoetermeer wordt door een aantal vrijwilligers van Oud Soetermeer een groot aantal activiteiten gedurende dit jaar voorbereid. Het gehele jaar 2022 zal deze verjaardag bij allerlei gelegenheden centraal staan.

De onvoorspelbaarheid van de maatregelen maakt het moeilijk activiteiten te plannen. De Nieuwjaarsreceptie is geannuleerd. Inmiddels is er wel een datum voor de Algemene Ledenvergadering: 14 april. Het geplande evenement 'Gluren bij de Buren' is verzet naar 3 april 2022, hopelijk kunnen we dan weer gastheer zijn voor een optreden met publiek. De bouw van onze nieuwe website waar ook de site www.allezoetermeerders.nl zal worden geïntegreerd, boekt voortgang en zal over enkele maanden operationeel zijn.

De verplaatsing van het keukenblok in 't Nieuwe Huis is afgerond. Een tegenvaller is dat de voorstellen voor de vervanging van de voorgevel zijn afgekeurd, we moeten nu een alternatief bedenken. De Gemeente vindt dat de gevel moet worden teruggebracht in oude staat om het historisch karakter van de straat te behouden. Als historische vereniging hebben we hierbij een voorbeeldfunctie, vindt men.

Jan de Ruiter

Agenda Algemene Ledenvergadering donderdag 14 april 2022

S.v.p. aanmelden per mail: info@oudsoetermeer.nl of tel. naar 079-341 88 95

Locatie : Parochieel Centrum De Kapelaan , Nicolaasplein 2 , Zoetermeer

Aanvang: 20.00 uur. Zaal open: 19.45 uur

1. Opening en vaststellen agenda
2. Mededelingen en ingekomen stukken
3. Verslag van de Algemene Ledenvergadering op 13 oktober 2021
Het verslag treft u aan in het Seghen Waert 2021/4
4. Jaarverslag 2021
Het jaarverslag staat op de website
5. Jaarrekening en verantwoording 2021
De jaarrekening staat op de website.
6. Verslag kascontrole-commissie (de heer F. Michielen en mevr. M. van der Velden).
De stukken staan op de website
7. Benoeming nieuw lid van de kascontrole-commissie
8. Jaarplan en begroting 2023
De stukken staan op de website.
9. Uitloting van vier obligaties HGOS 2021
10. Bestuursverkiezing
De heren De Ruiter en Bekking waren aftredend in 2021, de heer Vermeulen in 2022. Zij stellen zich allen weer verkiesbaar.
11. Rondvraag
12. Sluiting

Na een korte pauze wordt een film vertoond, verzorgd door de Werkgroep Film

Nieuwe leden

We heten de volgende nieuwe leden van harte welkom:

Mw L.M.T. van den Aardweg, Zoetermeer	Dhr J. Reijsbergen, Zoetermeer
Dhr F. Blankespoor, Zoetermeer	Mw B. Rietbergen, Bleiswijk
Dhr P.J. Boelhouser, Benthuizen	Dhr C.H. van Stijn, Zoetermeer
Dhr E. Broekema, Zoetermeer	Mw M. van der Tol, Zoetermeer
Dhr K. de Groot, Zoetermeer	Mw C. Switzar, Zoetermeer
Mw J. van Haastert, Zoeterwoude	Dhr J. Vogelaar, Zoetermeer
Dhr A. van Manen, Klijndijk	Mw E. Vollebregt, Hollandsche Rading

Aanmelden als lid kan via www.oudsoetermeer.nl of per post via Dorpsstraat 132, 2712 AN Zoetermeer. Vermeld uw naam, adres, geboortedatum, m/v, email-adres en of u zich opgeeft als lid, jeugdlid (tot 18 jaar) of gezinslid (tweede op hetzelfde adres).

Graag houden wij u via email op de hoogte houden van nieuws betreffende Oud Soetermeer, bijvoorbeeld in de vorm van aankondigingen en de NieuwsFlits.

U kunt uw email-adres doorgeven (indien nog niet eerder gedaan) aan:

ledenadministratie@oudsoetermeer.nl met vermelding van uw naam en adres.

MAGAZIJNOPRUIMING !

BOEKENWEEK OUD SOETERMEER

Vooroorlogse prijzen !!!!!

We ruimen een grote hoeveelheid boeken op.

Allemaal over (oud) Zoetermeer.

Ook leuk als cadeau 'voor weinig' !

Kom langs, profiteer ervan en help ons zo met het opruimen van het magazijn.

9 t/m 16 april 2022

Open op de middagen van woensdag, donderdag, vrijdag en zaterdag